

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

МАУП

Кафедра медичної і клінічної психології

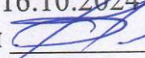
Затверджую
Директор ННІПСН

Я.М. Раєвська

2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри медичної і
клінічної психології

Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри І. С. Клименко

ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЛІКАРСЬКОЇ ТА З МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ, ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ І ПСИХОКОРЕКЦІЇ

спеціальності: 225 Медична психологія
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня другий (магістерський)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: 225 Медична психологія
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації: Медична психологія
(за наявності) (назва спеціалізації)

Київ МАУП 2024

Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни:

Клименко Іван Сергійович, доктор медичних наук, доцент, завідувач
кафедри медичної і клінічної психології

Робочу навчальну програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри
медичної і клінічної психології
Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри _____ І. С. Клименко
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
225 Медична психологія
(назва освітньої програми)

16.10.2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____
(підпис)

Робочу програму перевірено

_____. _____. 20__ р.

Заступник директора _____ Т.В. Нич
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Виробнича практика лікарська та з медичної психології, психологічного консультування і психокорекції» складена відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньої кваліфікації «Магістр з медичної психології», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 225 «Медична та психологія» освітньої програми «Медична психологія».

Анотація навчальної дисципліни

Програма дисципліни «Виробнича практика лікарська та з психологічного консультування і психокорекції» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 225 «Медична психологія».

Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Медична психологія, циклу професійної підготовки магістра медичної психології, розрахована на 6 кредитів, які здобувачі освіти засвоюють влітку після VIII семестру навчання.

Основним фокусом програми є отримання знань з обов'язкової дисципліни професійної підготовки «Виробнича практика лікарська та з психологічного консультування і психокорекції», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння низки клінічних дисциплін та успішної професійної діяльності.

Виробнича практика студентів вищої медичної школи проводиться для перевірки та закріплення знань і практичних навичок, отриманих при вивченні основних клінічних і теоретичних дисциплін та їх подальшого поглиблення й удосконалення під час роботи в лікувально-профілактичних закладах, а також для ознайомлення з умовами роботи лікаря-психолога, з організацією лікувальної, психодіагностичної, психокорекційної та консультативної роботи, з основами етики та медичної та психологічної деонтології, для набуття й закріплення навичок, професійно необхідних лікарю-психологу.

Робоча програма складена на основі:

1. освітньо-професійної програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Медична психологія», галузі знань 22 «Охорона Здоров'я» спеціальностей «Медична та психологія» у ПрАТ ВНЗ МАУП(Київ);
2. навчального плану медичного факультету №2 спеціальності 225 «Медична та психологія» на 2023-2024 навчальний рік;
3. положення про організацію освітнього процесу у ПрАТ ВНЗ МАУП(Київ) ;
3. примірної програми навчальної дисципліни «Виробнича практика з догляду та психологічного спостереження за хворими» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації « Магістр медичної психології», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальностей 225 «Медична психологія» , Київ 2023;
4. Рекомендацій МОН України до структури та змісту робочої програми навчальної дисципліни (Київ, 2023).

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Виробнича практика загальноклінічна та з ,медичної психології, психіатрії» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки - одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Видами навчальних знань згідно з навчальним планом є: а) практичні заняття, б) самостійна робота студентів.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідності з конкретними цілями. Рівень підготовки студентів: визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, контролю практичних навичок, розв'язання клінічно-орієнтовних задач, огляд хворого, клінічні розбори, оцінку результатів інструментальних, лабораторних обстежень

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у формі диференційованого заліку згідно навчального плану для спеціальності 225 «Медична психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є захворювання, з методами їх діагностики та психодіагностики, оволодіння і засвоєння практичних навичок, лікування, психокорекції та профілактики.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення дисципліни «Виробнича практика лікарська та з психологічного консультування і психокорекції» базується на знаннях основних природничо-наукових дисциплін: «Пропедевтика педіатрії», «Пропедевтика внутрішньої медицини», «Загальна хірургія», «Загальна психологія», «Фізіологія та нейрофізіологія», «Експериментальна психологія та психодіагностика», «Психологія особистості та диференційна психологія», «Психологічне консультування та психокорекція», «Медична психологія» й інтегрується з цими дисциплінами.

Закладає основи для вивчення студентами «Внутрішня медицина», «Інфекційні хвороби», «Хірургія», «Акушерство і гінекологія в т.ч. основи перинатальної психології», «Педіатрія», «Психологія життєвої кризи особистості, вмирання та смерті», «Патопсихологія», «Основи сексуальної культури», що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та застосування знань в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Виробнича практика лікарська та з психологічного консультування і психокорекції» є формування здатності застосовувати набуті знання, уміння, практичні навички для вирішення типових задач діяльності лікаря в галузі охорони здоров'я на відповідній посаді визначених у освітньо-професійній програмі підготовки фахівців за спеціальністю 225 «Медична психологія».

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Виробнича практика лікарська та з психологічного консультування» є:

проводити опитування і клінічне обстеження хворих та аналізувати їх результати;

- планувати послідовність обстеження кожного хворого залежно від особливостей клінічного перебігу захворювання;

- аналізувати результати основних лабораторних і інструментальних методів дослідження:

- визначати провідні патологічні

- симптоми і синдроми при найбільш поширених

- захворюваннях;

- проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз найбільш поширених захворювань;

- планувати тактику ведення вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду;

- ставити попередній діагноз ускладнень вагітності, пологів та післяпологового періоду;

- визначати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених захворювань;

- надавати невідкладну медичну допомогу при основних синдромах з порушеннями життєво-важливих функцій:

- виконувати необхідні медичні маніпуляції;

- вміти вести медичну документацію у клініці;

- володіти морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клінічній лікарні.

- визначати мету та завдання психологічного консультування, структуру та основні процедури консультативного процесу;

- демонструвати оволодіння техніками встановлення та підтримання контакту з пацієнтом;

- демонструвати навички роботи консультанта в клініці (консультування представників різних вікових груп, осіб із соматичними та психосоматичними розладами, вагітних і породіль, жінок після переривання вагітності, пацієнтів з особливими потребами (інвалідів), консультування хворих перед і після оперативного втручання, хронічно хворих);

- визначати зміст роботи психолога-консультанта з родичами й оточенням хворого, з медперсоналом;

- визначати методи і форми оцінювання результатів власної роботи;

- оволодіння методами психодіагностики та прийомами психологічного консультування та психокорекції психосоматичних хворих, консультативними техніками та навичками встановлення й підтримання контакту з пацієнтом;

- виявлення проблеми та надання психолого-консультативної допомоги.

2.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Інтегральна (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- Загальні (ЗК):

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії. ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 8. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 9. Прийняття та

фахова робота з культурально-ментальним розмаїттям

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність до прийняття фахового рішення.

ЗК 13. Розвиток фахової інтуїції, передбачення та прогнозування.

ЗК 14. Особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності., К 15. Саморегуляція та управління власним функціональним станом, високі компенсаторні можливості та психологічна і психічна відновлюваність

ЗК 16. Потреба в підтримці стійкої дієвої схильності та здатність до багаторівневої адекватної рефлексії

- Спеціальні (фахові, предметні) (ФК):

ФК 1. Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.

ФК 2. Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань

ФК 3. Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом.

ФК 5. Збір інформації про пацієнта, вибір оптимальних методів та проведення клінічної/психологічної діагностики пацієнта для встановлення клінічного/патопсихологічного (феноменологічного, реєстр-синдром) та скринінг - субклінічного діагнозу та інтерпретація результатів.

ФК 6. Оцінювання результатів функціональних методів діагностики, психометричних та психодіагностичних методик, лабораторних та інструментальних досліджень

ФК 7. Оцінка необхідності, вибір об'єму, оптимальних методів для здійснення та психологічного впливу з метою відновлення стану здоров'я.

профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів.

ФК 8. Здатність до опанування і практичного використання методів психологічного та психотерапевтичного впливу.

ФК 9. Діагностика невідкладних станів, надання невідкладної медичної допомоги.

ФК 11. Здатність враховувати вікові та гендерні особливості пацієнта при обранні засобів та методів психологічної допомоги.

ФК 12. Здатність використовувати інноваційні технології в процесі надання психологічної допомоги.

ФК 13. Визначати характер заходів психологічної допомоги шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ФК 14. Здатність до використання моно- і комбінованих схем комплексного лікування з використанням медикаментозної терапії.

ФК 16. Участь у плануванні та проведенні медико-психологопрофілактичної та психоосвітньої роботи серед населення та медичних працівників (планування заходів щодо організації медикопсихологічної допомоги населенню на підставі аналізу епідеміологічних досліджень стану психічного та психосоматичного здоров'я населення; проведення бесід, лекцій, поширення інформаційних матеріалів).

ФК 17. Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

ФК 18. Знання та використання на практиці деонтологічних норм роботи лікаря-психолога.

ФК 19. Знання правових підстав роботи лікаря в Україні

ФК 20. Оформлення медичної документації.

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності					
ЗК 1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	Мати досконалі знання державної мови	Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову.	Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійної мови.
ЗК 2	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують до фахівців та нефахівців	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
ЗК 3	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономії
ЗК 4	Навички використовувати інформаційні і комунікаційні технології	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовувати	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
ЗК 6	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти приймати обґрунтовані рішення, обирати способи та стратегії спілкування для заперечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 7	Навички	Знати закони та	Вміти обирати	Використовувати	Нести

	міжособистісної взаємодії	способи міжособистісної взаємодії	способи та стратегії спілкування для міжособистісної взаємодії	стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 8	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативних поведінки	Вміти приймати обгрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 9	Прийняття та фахова робота з культурно-ментальним розмаїттям	Мати достатні знання у сфері мультикультурного різноманіття, знати особливості спілкування, звичаїв та традицій в основних культурах	Вміти організовувати клінічне обстеження та визначати психічний стан пацієнта з урахуванням його культуральної належності	Використовувати диференційовані підходи до спілкування з пацієнтами з урахуванням культуральних особливостей	Нести відповідальність за вибір тактики спілкування з урахуванням культуральних особливостей
ЗК 10	Здатність діяти на основі етичних міркувань(мотивів)	Знати основи етики та деонтології	Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності	Здатність донести до пацієнтів, членів їх родин, колег свою професійну позицію	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм і принципів у професійній діяльності
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Знати основні критерії ефективності різних видів робіт	Вміти співставляти результати діяльності з критеріями ефективності і проводити оцінку	Здатність обгрунтовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 12	Здатність до прийняття фахового рішення	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти приймати обгрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 13	Розвиток фахової інтуїції, передбачення та прогнозування	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти приймати обгрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективності командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 14	Особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності	Глибоко знати власну спеціальність, професійні перспективи, можливості фахового розвитку	Бути мотивованим на досягнення фахового успіху, вживати заходи для професійного росту і розвитку	Здатність встановлювати продуктивні зв'язки з колегами для досягнення фахового успіху	Нести відповідальність за недостатній фаховий рівень
ЗК 15	Саморегуляція та управління власним функціональним станом, високі компенсаторні та психологічна і психічна відновлюваність	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації	Вміти застосовувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій(обставин) життя та діяльності	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції
ЗК 16	Потреба в підтримці стійкої дієвої схильності та здатність до багаторівневої адекватної рефлексії	Знати психологічні закономірності формування рефлексії	Вміти аналізувати результати діяльності і пербудовувати поведінку відповідно до результатів	Здатність пояснювати значущим оточуючим мотиви і цілі власної поведінки та необхідність змін	Нести відповідальність за невідповідність за невідповідність власних дій реальній ситуації

Спеціальні(фахові) компетентності					
ФК 1	Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи в проекції історичного та системно-ціннісного контексту їх осмислення. Знати клінічні прояви симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.	Вміти проводити фізикальне обстеження хворого, поставити попередній діагноз захворювання та призначити лабораторне та інструментальне обстеження хворого шляхом застосування стандартних методик враховуючи особливості менталітету пацієнта(соціально, релігійно, обумовлені перестороги)	На підставі всебічного аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку формулювати попередній клінічний діагноз	Дотримуючись етичних та юридичних норм та враховуючи особливості менталітету пацієнта(соціально, релігійно обумовлені перестороги) нести відповідальність за прийняття обґрунтованих рішень і дій щодо правильності встановленого попереднього клінічного діагнозу захворювання
ФК 2	Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань	Знати особливості розвитку патологічних станів та виникнення хвороб ґрунтуючись на підходах біопсихосоціальної взаємодії з урахуванням індивідуальності пацієнта та способах його психічного реагування та взаємодії з середовищем	Вміти інтегрувати, узагальнити отримані результати, внаслідок проведеного повного комплексного діагностичного обстеження та виокремити провідні чинники у розвитку психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів чи патології у хворого	Здатність ефективно формувати комунікативну стратегію у професійній діяльності з метою забезпечення максимально ефективної допомоги	Нести відповідальність за результати діяльності при діагностиці та надання фахової медико-психологічної допомоги
ФК 3	Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом	Знати особливості психічних реакцій та поведінки пацієнта в різних професійних ситуаціях та основні комунікативні стратегії спілкування	Вміти спілкуватися з пацієнтом з урахуванням його актуального психічного стану та індивідуально-психологічних особливостей особистості	Формувати та донести до пацієнта та фахівців власні висновки щодо принципів та характеру його стану та необхідними об'єму допомоги, враховуючи особливості менталітету пацієнта (соціально, релігійно обумовлені перестороги)	Нести відповідальність за власний психологічний стан та поведінку при спілкуванні з пацієнтами та ступінь психологічного контакту, враховуючи їх вік та особливості менталітету
ФК 4	Здатність до осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного й психічного розвитку та диференційної діагностики	Мати спеціалізовані знання ключових характеристик реєстр-синдромів для комплексної оцінки стану пацієнта і формування повного функціонального діагнозу з відображенням рівня адаптації та пристосувальних можливостей пацієнта	На основі багаторівневого комплексного обстеження хворого вміти формулювати повний функціональний діагноз з обґрунтуванням кожної його складової	Надавати вичерпну та ґрунтовану інформацію пацієнту та, за його бажанням, родичам стосовно повного функціонального діагнозу та особливостей лікування та забезпечення подальшої реабілітації та відновлення і інтеграції в суспільство	Нести відповідальність за встановлення реєстр-синдрому та формулювання складових функціонального діагнозу
ФК 5	Збір інформації про пацієнта, вибір оптимальних методів та проведення клінічної/психологічної діагностики	Мати спеціалізовані знання щодо специфіки проведення первинного інтерв'ю, бесіди, психодіагностики.	Вміти виставляти патопсихологічний діагноз: реєстр-синдром, тип організації особистості, ВКХ	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір тактики спілкування з урахуванням культурних особливостей

	пацієнта для встановлення клінічного/патопсихологічного(феноменологічного, реєстр-синдром) та скринінг-субклінічного діагнозу та інтерпретація результатів	Знати реєстр-синдроми			
ФК 6	Оцінювання результатів функціональних методів діагностики психометричних та психодіагностичних методик, лабораторних та інструментальних досліджень	Знати нормативні показники функціональних методів діагностики, психометричних та психодіагностичних методик, лабораторних та інструментальних досліджень	Вміти оцінювати результати проведення функціональних методів діагностики, психометричних та психодіагностичних методик, лабораторних та інструментальних досліджень	Здатність пояснювати результати параклітичних методів дослідження	Нести відповідальність за правильне трактування результатів функціональних методів діагностики, психометричних та психодіагностичних
ФК 7	Оцінка необхідності, вибір об'єму, оптимальних методів для здійснення та психологічного впливу з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів	Знати сучасні методи психологічного впливу, їх роль у системі відновлення психічного здоров'я і профілактики психічних розладів	Вміти визначати метод і об'єм його застосування для відновлення психічного здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів	Здатність правильно пояснити суть методики та необхідність її застосування в кожному окремому випадку лікування чи профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів	Брати на себе відповідальність за вибір методу та об'єму психологічного впливу, що застосовується з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів
ФК 8	Здатність до опанування і практичного використання методів психологічного та психотерапевтичного впливу	Знати основні методи психологічного та психотерапевтичного впливу	Вміти використовувати основні методи психологічного та психотерапевтичного	Вміти використовувати комунікативні навички при застосуванні основних методів психологічного та психотерапевтичного впливу	Нести відповідальність за результат проведених психологічного та психотерапевтичного впливів
ФК 9	Діагностика невідкладних станів, надання невідкладної медичної допомоги	Знати основні види невідкладних станів, їх симптоми та методи діагностики	Вміти надавати невідкладну допомогу	Опанувати навички комунікації з пацієнтами в екстрених ситуаціях	Брати на себе відповідальність за прийняття рішень при виникненні невідкладних станів
ФК 10	Надання екстреної психологічної допомоги при психоемоційному стресі, життєвих кризах, суїцидальних намірах: розпізнавання випадків, що потребують невідкладної психологічної допомоги і вибір тактики надання допомоги, у тому числі невідкладної	Знати основні випадки при яких необхідне надання екстреної психологічної допомоги. Знати основні тактики надання екстреної психологічної допомоги	Вміти вибирати правильну тактику та надавати невідкладну психологічну допомогу при психоемоційному стресі, життєвих кризах, суїцидальних намірах	Оволодіти навичками комунікації в кризових ситуаціях	Нести відповідальність за вибір тактики надання екстреної психологічної допомоги та за результати відповідної допомоги
ФК 11	Здатність враховувати вікові та гендерні особливості пацієнта при обранні засобів та	Мати спеціалізовані знання про людину, гендерні та вікові особливості перебігу психічних процесів та особливостей	Вміти обирати методи та виконувати психодіагностичне обстеження з урахуванням віку,	Обґрунтовано формувати та донести до пацієнта, фахівців висновки щодо необхідності проведення медико-	Нести відповідальність за якість виконання психодіагностичного дослідження з урахуванням віку,

	методів психологічної допомоги	особистості	статі , наявних системо-ціннісних орієнтирів культури та медико-психологічних знань про суспільства, членом якого пацієнт являється	психологічного обстеження з урахуванням віку, статі , наявних системо-ціннісних орієнтирів культури та медико-психологічних знань про суспільства, членом якого пацієнт являється	статі , наявних системо-ціннісних орієнтирів культури та медико-психологічних знань про суспільства, членом якого пацієнт являється
ФК 12	Здатність використовувати інноваційні технології в процесі надання психологічної допомоги	Мати глибокі знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності в процесі надання психологічної допомоги	Вміти використовувати інформаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань	Використовувати інформаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
ФК 13	Визначати характер заходів психологічної допомоги шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами	Знати актуальні алгоритми та стандартні схеми психологічної допомоги	Вміти застосовувати діючі алгоритми та стандартні схеми психологічної допомоги	Здатність до пояснення хворим та їх родичам діючих алгоритмів та схем психологічної допомоги	Нести відповідальність за неправильне застосування алгоритмів та схем психологічної допомоги
ФК 14	Здатність до використання моно- і комбінованих схем комплексного лікування з використанням медикаментозної терапії	Схеми моно- та комбінованої схеми медикаментозної терапії	Здатність пояснювати необхідність застосування моно- і комбінованих схем медикаментозної терапії	Здатність пояснювати необхідність застосування моно- і комбінованих схем комплексного лікування з використанням медикаментозної терапії	Нести відповідальність за неправильне застосування моно- і комбінованих схем комплексного лікування з використанням медикаментозної терапії
ФК 15	Здатність проводити експертну оцінку психологічного стану особистості(медико-соціальна, військово-лікарська, психологопсихіатрична, судова, медико-педагогічна експертиза)	Знати основні критерії експертної оцінки психологічного стану особистості	Вміти проводити експертну оцінку психологічного стану особистості(медико-соціальна, військово-лікарська, психологопсихіатрична, судова, медико-педагогічна експертиза)	Здатність застосовувати комунікативні навички при проведенні експертної оцінки психологічного стану особистості	Нести відповідальність за неправильне проведення експертної оцінки психологічного стану особистості
ФК 16	Участь у плануванні та проведенні медико-психологопрофілактичної та психоосвітньої роботи серед населення та медичних працівників(планування заходів щодо організації медикопсихологічної допомоги населенню на підставі аналізу епідеміологічних досліджень стану психологічного та психосоматичного здоров'я населення;	Знати дані епідеміологічних досліджень стану психічного та психосоматичного здоров'я населення	Вміти проводити бесіди, лекції, поширювати інформаційні матеріали при проведенні медикопсихологопрофілактичної та психоосвітньої роботи серед населення	Здатність обирати правильний стиль спілкування та використовувати комунікативні навички при проведенні бесід та лекцій	Нести відповідальність за неправильне планування та проведення медикопсихопро

	проведення бесід, лекцій, поширення інформаційних матеріалів)				
ФК 17	Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне)	Знати методи оцінки здоров'я населення; фактори навколишнього середовища, які негативно впливають на здоров'я населення; заходи профілактики негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення. Знати соціально-економічні та біологічні детермінанти, які впливають на здоров'я населення; види та методи профілактики для попередження негативного впливу соціально-економічних факторів на здоров'я населення та його окремих груп. Знати принципи формування груп ризику, часу та факторів ризику	Вміти оцінити стан здоров'я населення, стан навколишнього середовища та негативні фактори впливу на здоров'я. Вміти оцінювати зв'язок та вплив соціально-економічних та біологічних чинників на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції здоров'я. Вміти планувати профілактичні заходи для попередження негативного впливу соціально-економічних факторів на здоров'я населення та його окремих груп	Формувати висновки щодо стану здоров'я населення, на підставі даних про зв'язок з факторами навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант та вносити пропозиції відповідним органам та установам щодо проведення профілактичних заходів. Взаємодіяти з фахівцями санітарно-гігієнічного профілю та керівниками підприємств, установ та відповідних відомств з питань охорони природи, навколишнього середовища	Нести відповідальність за своєчасні висновки щодо стану здоров'я населення на підставі даних негативного впливу факторів навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант, за своєчасне внесення пропозицій щодо проведення відповідних профілактичних заходів
ФК 18	Знання та використання на практиці деонтологічних норм роботи лікаря-психолога	Мати спеціалізовані знання про етику та деонтологію в роботі лікаря-психолога	Проводити психоконсультативну та психокорекційну роботу з урахуванням етико-деонтологічних норм	Формувати та донести до пацієнта, фахівців висновки, щодо результатів своєї роботи з урахуванням етико-деонтологічних норм	Нести відповідальність за результати прийнятих рішень
ФК 19	Знання правових підстав роботи лікаря в Україні	Знати зміст та суть нормативно-правових документів, що регулюють роботу лікаря	Вміти керуватися нормативно-правовими документами в практичній діяльності	Отримувати необхідну інформацію з визначених джерел щодо правових основ медико-психологічної допомоги	Нести відповідальність за обґрунтованість рішень щодо застосування тих чи інших технологій в медико-психологічній допомозі

Результати навчання:

Інтерактивні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 2. "Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки. Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи. Організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі. Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації. ПРН 3. Мати достатні знання державної мови та базові знання іноземної мови. Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою. Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності. Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійних знань.

ПРН 4. Знати основи інформаційних і комунікаційних технологій та вміти застосовувати їх у професійній діяльності

ПРН 5. Знати та застосовувати отримані теоретичні знання та практичні навички в професійній діяльності.

ПРН 6. Знати свої професійні обов'язки, вміти визначити мету та завдання при їх виконанні, нести відповідальність за якісне виконання поставлених завдань

ПРН 15. Спланувати та провести психоосвітню, просвітницьку та профілактичну роботу серед населення.

ПРН 17. Знати проблеми збереження навколишнього середовища та шляхи його збереження. Вміти формувати вимоги до себе та оточуючих, щодо збереження навколишнього середовища. Вносити пропозиції відповідним органам та установам щодо заходів до збереження та охорони навколишнього середовища. Нести відповідальність щодо виконання заходів збереження навколишнього середовища в рамках своєї компетенції.

ПРН 18. Оцінювати вплив навколишнього середовища, соціального оточення та умов життя на стан здоров'я населення.

ПРН 19. Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки. Формувати достатній рівень правової культури необхідний для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини в сфері охорони здоров'я. Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.

ПРН 22. Дотримуватись етико-деонтологічних принципів в професійній діяльності лікаря

ПРН 23. Вміти проводити аналіз інформації, приймати обгрунтовані рішення, вміти здобувати сучасні знання. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей, організувати індивідуальну фахову діяльність (тайм менеджмент, розподіл пріоритетів та ін).

ПРН 24. Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання. Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.

ПРН 25. Обирати конструктивні та ефективні стратегії соціальної взаємодії.

ПРН 26. Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації. Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.

Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату. Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції.

ПРН 28. Виконувати стандартні процедури та методики.

ПРН 29. Проводити обстеження та/або патопсихологічну діагностику з метою прогнозування результатів медико-психологічної допомоги.

Результати навчання для дисципліни:

Згідно з вимогами до другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Медична психологія» студенти повинні

Знати:

- етіологічні та патогенетичні фактори захворювань;
- класифікацію типової клінічної картини;
- план обстеження та аналіз даних лабораторних та інструментальних обстежень - при типовому перебігу захворювань;
- принципи лікування, реабілітації та профілактики захворювань;
- алгоритм постановки діагнозу;
- алгоритм надання екстреної допомоги при основних невідкладних станах;
- диференційну діагностику та алгоритм постановки попереднього діагнозу при - типовому перебігу хвороб
- принципи організації надання медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям в Україні, Основи законодавства України з охорони здоров'я матері та дитини;
- принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні;
- організацію роботи лікаря-терапевта в стаціонарі, принципи надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в Україні;
- принципи організації надання медичної допомоги дітям в Україні, основи законодавства України з охорони здоров'я дітей;
- тактику ведення вагітності, пологів, післяпологового періоду у жінок, які мають фактори

перинатального ризику;

- визначення психоконсультативної та психокорекційної стратегії щодо проблем конкретного пацієнта: тривожності й страху, депресії, втрати особистісного сенсу, порушенням працездатності, самостійності, комунікативними проблемами, труднощами адаптації тощо.

Вміти:

- встановлювати психологічний контакт з хворим;
- проводити психологічне дослідження і виявляти психологічні і соціальні чинники, що провокують психічний розлад;
- виявляти відхилення в психічній діяльності хворого; визначати необхідний обсяг психодіагностичних методик для проведення різних видів медико-психологічних експертиз;
- усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній і культурний рівень;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності;
- проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи;
- удосконалювати навички інтерпретації лабораторних і інструментальних методів дослідження у внутрішній медицині, основних дитячих хвороб, основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару;
- удосконалювати навички обґрунтування і формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи, основних дитячих хвороб, основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару;
- призначати лікування, здійснювати первинну і вторинну профілактику при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи, основних дитячих хвороб, основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару;
- удосконалювати навички надання невідкладної допомоги хворим у клініці внутрішньої медицини;
- проводити діагностику ранніх та пізніх строків вагітності; лабораторної та інструментальної діагностики в умовах акушерського стаціонару.

3. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення дисципліни структурована на 4 модулі.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин 5 кредитів ЄКТС.

Структура виробничої практики	Кількість годин		СРС	Рік навчання	Вид контролю	
	Всього годин/кредитів ECTS	Аудиторних				
		лекцій				практичних
	135 годин/4,5 кредитів	-			Диференційований залік	
Модуль 1. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення та лікаря-психолога у терапевтичному стаціонарі		-			Диференційований залік	
Модуль 2. Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення та лікаря-психолога у хірургічному стаціонарі						
Модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря пологового відділення та лікаря-психолога у пологовому будинку						

Модуль 4. Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення та лікаря-психолога педіатричного стаціонару						
---	--	--	--	--	--	--

Примітка: 1 кредит ЕСТЗ - 30 год.

Аудиторна навантаження - 60%, СРС - 40%.

МОДУЛЬ 1. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення та лікаря-психолога у терапевтичному стаціонарі.

Тема 1. Опитування (скарги, анамнез) і об'єктивне клінічне (фізикальне) обстеження хворих із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.

Тема 2. Проведення психодіагностичних досліджень, оцінювання та інтерпретація результатів.

Тема 3. Обґрунтування та формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.

Тема 4. Надання невідкладної допомоги хворим в клініці внутрішньої медицини.

Тема 5. Специфіка роботи медичного психолога у багатопрофільній лікарні

МОДУЛЬ 2. Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення та лікаря-психолога у хірургічному стаціонарі.

Тема 1. Опитування (скарги, анамнез) і об'єктивне клінічне (фізикальне) обстеження хворих хірургічного профілю.

Тема 2. Робота лікаря-психолога з медперсоналом. Оцінювання результатів та ефективності . власної роботи.

Тема 3. Клінічна, лабораторна та інструментальна діагностика, тактика лікування в абдомінальній хірургії.

Тема 4. Робота лікаря-психолога з родичами та оточенням хворого.

Тема 5. Надання невідкладної медичної допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях.

МОДУЛЬ 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря пологового відділення та лікаря-психолога у пологовому будинку.

Тема 1. Діагностика ранніх та пізніх строків вагітності. Ведення фізіологічних пологів та післяпологового періоду.

Тема 2. Здійснення психологічних консультацій та психокорекційних заходів із хворими.

Тема 3. Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування ускладнень вагітності, пологів, післяпологового періоду в умовах акушерського стаціонару.

Тема 4. Оцінка психологічного стану та рівня адаптаційних ресурсів особистості пацієнтів різних профілей.

Тема 5. Надання невідкладної медичної допомоги в акушерстві

МОДУЛЬ 4. Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення та лікаря-психолога педіатричного стаціонару.

Тема 1. Структура та організація роботи дитячої лікарні.

Тема 2. Консультування осіб із соматичними та психосоматичними розладами.

Тема 3. Клінічна, лабораторна та інструментальна діагностика, тактика лікування основних дитячих хвороб в умовах дитячого стаціонару.

Тема 4. Надання невідкладної медичної допомоги при ургентних станах у дітей.

Тема 5. Планування та організація роботи кабінету медичного психолога. Правила ведення документації.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Кількість годин	
	усього	

		лекцій	Практичні заняття	СРС
1	2	3	4	5
Модуль 1. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення та лікаря-психолога у терапевтичному стаціонарі.				
Тема 1.Опитування (скарги, анамнез) і об'єктивне клінічне (фізикальне) обстеження хворих із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи. СРС Принципи організації надання планової допомоги в Україні. Вивчення структури та організації роботи лікарні, обсягу і форм роботи лікаря-ординатора терапевтичного відділення	10	-	6	4
Тема 2.Проведення психодіагностичних досліджень, оцінювання та інтерпретація результатів. СРС Проведення психологічних консультацій та психокорекційних заходів із хворими, їхніми родичами, медичним персоналом	10	-	6	4
Тема 3. Обґрунтування та формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи. СРС Інтерпретація лабораторних та інструментальних методів дослідження в клініці внутрішньої медицини	10	-	6	4
Тема 4.Надання невідкладної допомоги хворим в клініці внутрішньої медицини. СРС Лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи	10	-	6	4
Тема 5.Специфіка роботи медичного психолога у багатопрофільній лікарні СРС Принципи організації та надання медико-психологічної допомоги у відділеннях багатопрофільних лікарень	10	-	6	4
Підготовка до ПК-диференційованого заліку	2	-	-	2
Разом за модуль	45	-	30	15
Модуль 2. Основні обов'язки та професійні дії медичної сестри та помічника лікаря-психолога хірургічного відділення стаціонару.				
Тема 1. Опитування (скарги, анамнез) і об'єктивне клінічне (фізикальне) обстеження хворих хірургічного профілю. СРС Принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні	10	-	6	4
Тема 2.Робота лікаря-психолога з медперсоналом. Оцінювання результатів та ефективності власної роботи.	10	-	6	4
Тема 3. Клінічна, лабораторна та інструментальна діагностика, тактика лікування в абдомінальній хірургії. СРС Структура та організація роботи хірургічного відділення, режим роботи, вимоги, що пред'являються до його приміщень	10	-	6	4
Тема 4. Робота лікаря-психолога з родичами та оточенням хворого.	10	-	6	4
Тема 5. Надання невідкладної медичної допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях. СРС Принципи етики і деонтології у практиці лікаря хірургічного відділення	10	-	6	4
Разом за модуль 2	45	-	30	15

Модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії медичної сестри та помічника лікаря-психолога педіатричного відділення стаціонару.				
Тема 1. Діагностика ранніх та пізніх строків вагітності. Ведення фізіологічних пологів та післяпологового періоду. СРС Принципи організації надання медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям в Україні	10	-	6	4
Тема 2. Здійснення психологічних консультацій та психокорекційних заходів із хворими. СРС Консультування вагітних і породіль, жінок після переривання вагітності	10	-	6	4
Тема 3. Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування ускладнень вагітності, пологів, післяпологового періоду в умовах акушерського стаціонару. СРС Основи законодавства України з охорони здоров'я матері та дитини. Структура та організація роботи пологового будинку, режим роботи, вимоги, що пред'являються до його приміщень	10	-	6	4
Тема 4. Оцінка психологічного стану та рівня адаптаційних ресурсів особистості пацієнтів різних профілей.	6	-	6	-
Тема 5. Надання невідкладної медичної допомоги в акушерстві. СРС Первинний огляд та туалет новонародженого. Принцип етики та деонтології у практиці лікаря пологового відділення	6	-	6	8
Разом за модуль 3	45	-	30	15
Модуль 4.				
Тема 1. Структура та організація роботи дитячої лікарні. СРС Принципи організації надання медичної допомоги дітям в Україні				
Тема 2. Консультування осіб із соматичними та психосоматичними розладами.				
Тема 3. Клінічна, лабораторна та інструментальна діагностика, тактика лікування основних дитячих хвороб в умовах дитячого стаціонару. СРС Основи законодавства України з охорони здоров'я дітей				
Тема 4. Надання невідкладної медичної допомоги при ургентних станах у дітей. СРС Принципи етики і деонтології у практиці лікаря педіатричного відділення				
Тема 5. Планування та організація роботи кабінету медичного психолога. Правила ведення документації.				
Разом за модуль 4	45	-	30	15
Разом за дисципліну	150	-	90	60

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

Лекції програмою не передбачені

6. Теми практичних занять

№ З/п	Зміст теми	Кількість годин
1	Опитування(скарги, анамнез) і об'єктивне клінічне(фізикальне) обстеження хворих із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.	6
2	Проведення психодіагностичних досліджень, оцінювання та інтерпретація	6

	результатів.	
3	Обґрунтування та формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.	6
4	Надання невідкладної допомоги хворим в клініці внутрішньої медицини.	6
5	Специфіка роботи медичного психолога у багатопрофільній лікарні.	
6	Опитування(скарги, анамнез) і об'єктивне клінічне (фізикальне) обстеження хворих хірургічного профілю.	6
7	Робота лікаря-психолога з медперсоналом. Оцінювання результатів та ефективності власної роботи.	6
8	Клінічна, лабораторна та інструментальна діагностика, тактика лікування в абдомінальній хірургії.	6
9	Робота лікаря-психолога з родичами та оточенням хворого.	6
10	Надання невідкладної допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях.	6
11	Діагностика ранніх та пізніх строків вагітності. Ведення фізіологічних пологів та післяпологового періоду.	6
12	Здійснення психологічних консультацій та психокорекційних заходів із хворими.	6
13	Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування ускладнень вагітності, пологів, післяпологового періоду в умовах акушерського стаціонару.	6
14	Оцінка психологічного стану та рівня адаптаційних ресурсів особистості пацієнтів різних профілей.	6
15	Надання невідкладної медичної допомоги в акушерстві.	6
16	Структура та організація роботи дитячої лікарні.	6
17	Консультавання осіб із соматичними та психосоматичними розладами.	6
18	Клінічна, лабораторна та інструментальна діагностика, тактика лікування основних дитячих хвороб в умовах стаціонару.	6
19	Надання невідкладної медичної допомоги при ургентних станах у дітей.	6
20	Планування та організація роботи кабінету медичного психолога. Правила ведення документації.	6
	РАЗОМ	120

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття програмою не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ З/п	Тема	Кількість годин
1	Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в Україні. Вивчення структури та організації роботи лікарні, обсягу і форм роботи лікаря-ординатора терапевтичного відділення.	4
2	Інтерпретація лабораторних та інструментальних методів дослідження в клініці внутрішньої медицини.	4
3	Лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.	4
4	Принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні.	4
5	Структура та організація роботи хірургічного відділення, режим роботи, вимоги, що пред'являються до його приміщень.	4
6	Принципи етики і деонтології у практиці лікаря хірургічного відділення.	4
7	Принципи організації надання медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям в Україні.	4
8	Основи законодавства України з охорони здоров'я матері та дитини. Структура та організація роботи пологового будинку, режим роботи, вимоги, що пред'являються до його приміщень	4
9	Первинний огляд та туалет новонародженого. Принципи етики та деонтології у	4

	практиці лікаря пологового відділення.	
10	Принципи організації надання медичної допомоги дітям в Україні	4
11	Основи законодавства України з охорони здоров'я дітей.	4
12	Принципи етики і деонтології у практиці лікаря педіатричного відділення.	4
13	Проведення психологічних консультацій та психокорекційних заходів із хворими, їхніми родичами, медичним персоналом.	4
14	Консультавання вагітних і породіль, жінок після переривання вагітності.	8
15	Принципи організації та надання медико-психологічної допомоги у відділеннях багатопрофільних лікарень.	
Разом		60

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання програмою не передбачені.

10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів включає підготовку до практичних занять та опанування окремих завдань для самостійної роботи, що мають бути освоєні студентами як вхідний рівень знань до проведення практичних занять з дисципліни «Виробнича практика лікарська та з психологічного консультування»; удосконалення навичок фізикального обстеження хворого; опанування навичками інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження; участь у проведенні клінічних розборів тематичних пацієнтів; моделювання клінічних тематичних ситуацій.

Завдання для самостійної роботи модуля 1 «Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення та лікаря-психолога у терапевтичному стаціонарі.»

№ З/п	Вміння та практичні навички
1	Проведення опитування та фізикального дослідження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.
2	Оцінка клінічних, біохімічних та бактеріологічних досліджень крові, сечі, калу, мокротиння.
3	Оцінка даних інструментальних методів дослідження: рентгенологічного дослідження органів грудної клітки та черевної порожнини, ЕКГ, спірометрії, сонографії органів черевної порожнини, фібробронхоскопії, фіброгастроуденоскопії, колоноскопії.
4	Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу.
5	Трактування загальних принципів лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.
6	Невідкладна допомога при ургентних ситуаціях (станах): гострій дихальній недостатності (напад бронхіальної астми), печінковій кольці, діабетичних комах, гіпертиреозі, гострій наднирковозалозній недостатності та інших.
7	Встановлення та підтримання контакту з пацієнтом. Визначення мети та завдання психологічного консультування та напрямків психокорекції. Розробка структури та визначення основних процедур психоконсультативного та психокорекційного процесу. Оцінювання результатів та ефективності власної роботи.

Завдання для самостійної роботи модуля 2 «Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення та лікаря-психолога у хірургічному стаціонарі.»

№ З/п	Вміння та практичні навички
1	Оцінка даних анамнезу, фізикального дослідження: огляду хворого, пальпації, перкусії, аускультатії, ректального дослідження.
2	Аналіз результатів лабораторних та інструментальних досліджень (рентгенографії

	органів черевної порожнини, УЗД, КТ, фіброгастродуоденоскопії, колоноскопії)
3	Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу, проведення диференціальної діагностики захворювань органів черевної порожнини.
4	Визначення плану консервативного й оперативного лікування залежно від патогенетичних чинників та тяжкості стану хворого.
5	Проведення асистування при виконанні екстрених і планових операцій. Проведення асистування в перев'язочній: догляд за раною, дренажами, зміна пов'язок, видалення дренажів, зняття швів, розведення рани, хірургічна обробка гнійного вогнища.
6	Надання невідкладної допомоги при кровотечі, септичному і геморагічному шоку. Проведення корекції водно-електролітних порушень та кислотно-лужного стану.
7	Робота лікаря-психолога з родичами та оточенням хворого. Робота лікаря-психолога з медперсоналом. Оцінювання результатів та ефективності власної роботи.

Завдання для самостійної роботи модуля 3 «Основні обов'язки та професійні дії лікаря пологового відділення та лікаря-психолога у пологовому будинку»

№ З/п	Вміння та практичні навички
1	Зовнішнє і внутрішнє акушерське обстеження вагітних та роділь, вимірювання розмірів тазу, визначення справжньої кон югати. Встановлення строку вагітності (за даними анамнезу та об'єктивного дослідження), визначення передбачуваного строку пологів. Визначення гестаційного віку плода його маси.
2	Надання акушерської допомоги в пологах та післяпологовому періоді.
3	Визначення стану новонародженого за шкалою Апгар. Оцінка стану пледа. Первинний туалет новонародженого.
4	Оцінка результатів амніоскопії, амніоцентезу, інтерпретації КТ, УЗД.
5	Надання медичної допомоги при невідкладних станах в акушерстві: еклампсії, акушерських кровотечах, післяпологових септичних ускладненнях.
6	Консультавання вагітних і породіль, жінок після переривання вагітності. Консультавання хворих перед і після оперативного втручання. Оцінювання результатів та ефективності власної роботи.

Завдання для самостійної роботи модуля 4 «Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення та лікаря-психолога педіатричного стаціонару»

№ З/п	Вміння та практичні навички
1	Вміння проводити клінічне дослідження хворих, обґрунтовувати і формулювати діагноз, вести історію хвороби. Вимірювання артеріального тиску на руках і ногах.
2	Оцінка клінічних аналізів (загальний аналіз крові у дітей різного віку, загальний аналіз сечі, аналіз сечі за Зимниць ким, аналіз сечі за Нечипоренком, загальний аналіз калу, загальний аналіз мокротиння), біохімічних аналізів (вміст білка крові та його фракцій, лужна фосфатаза, холестерин, АЛТ, АСТ, гостро фазові показники, креатинін і сечовина крові, електроліти крові, аналіз сечі на діастазу), серологічних реакцій та імунограм при аутоімунних захворюваннях.
3	Оцінка інструментальних методів обстеження: Аналіз ЕКГ. Оцінка даних фіброгастродуоденоскопії з рН-метрією, результатів швидкого уреазного тесту. Оцінка даних спірометрії, бронхоскопії, ехокардіографії у хворих дітей. Оцінка даних рентгенограм органів грудної клітки, органів черевної порожнини та сечовиділення; результатів УЗД органів черевної порожнини, щитовидної залози
4	Діагностика та надання невідкладної допомоги дітям при судомомах, гіпертермічному синдромі, екзикозі й токсикозі у дітей першого року життя, запамороченні, колапсі,

	набряку легень і гортані, бронхоспазмі, астматичному статусі, порушеннях серцевого ритму, серцевій недостатності, інфекційно-токсичному шоку, гострій нирковій та печінковій недостатності, ускладненні вакцинації та терапії ліками (клінічних проявів алергійних, анафілактоїдних та інших реакцій).
5	Консультавання осіб із соматичними та психосоматичними розладами. Консультавання пацієнтів з особливими потребами (інвалідів). Оцінювання результатів та ефективності власної роботи.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форма навчання денна або у строки, встановлені законодавством в умовах ситуації, яка склалась з COVID - 19 форма навчання може бути змінена на дистанційну. Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

Словесні: методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод, бліц-опитування, дискусії з проблемних ситуацій. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання. Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції).

Наочні: демонстрація тематичного пацієнта та практичних навичок у відділеннях стаціонару та інших місцях проходження практики, демонстрація медичних карт стаціонарних хворих.

Практичні: збір анамнезу, фізикальне обстеження хворого, оцінка результатів клінічних обстежень, складання плану обстеження хворих та плану лікування; планування психодіагностичного дослідження, визначення його мети та завдання, розробка плану психокорекційної роботи відповідно до поставленої мети та специфіки цільової групи; вміння аналізувати та оцінювати її результати.

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Виробнича практика студентів 4 курсу проводиться після закінчення навчального року і тому аудиторні години представлені у вигляді практичних навичок, які студенти набувають на базі міських, районних або обласних лікарень. Увесь час практики є практичні навички студента. Практика контролюється і оцінюється керівниками - викладачами профільних кафедр. В якості баз виробничої практики можуть виступати стаціонарні відділення районних, міських та обласних лікарень. Виробнича практика студентів 4 курсу триває 4 тижні в терапевтичному, хірургічному, дитячому відділеннях стаціонару багатопрофільних лікарень, пологових будинках і є наскрізною (практика з психологічного спостереження супроводжує практику по догляду за хворими у всіх відділеннях).

Поточний контроль здійснюється на кожному з практичних занять у відповідності з конкретними цілями з кожної теми. Для контролю рекомендується застосовувати такі засоби визначення рівня підготовки студентів: обстеження та доповідь тематичного хворого, розгляд тестових завдань (для контролю теоретичної підготовки студента), розв'язування ситуаційних завдань та завдань з невідкладної допомоги (для оцінки уміння застосовувати теоретичні знання у конкретних ситуаціях), виконання практичних навичок, в тому числі маніпуляцій, клінічна інтерпретація результатів лабораторних, інструментальних та психодіагностичних обстежень. Поточний контроль проводиться також шляхом усного опитування й аналізу участі студента у загальній дискусії під час практичних занять. Знання студента з теми оцінюють традиційною оцінкою (5-ти бальна система) згідно «Положень про організацію навчального процесу у ПрАТ ВНЗ МАУП».

Поточний контроль студентів в терапевтичному, хірургічному, педіатричному і пологовому відділення здійснюється керівниками-викладачами практики від відповідних кафедр університету та керівниками виробничої практики від бази.

Поточний контроль студентів з психологічного консультування та психокорекції здійснюється керівниками виробничої практики від профільної кафедри (кафедри медичної психології та психіатрії).

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей на кожному модулі. Одним із видів діяльності студента та його контролю з боку керівника практики є ведення «Щоденника

виробничої практики», який заповнюється студентом після кожного дня проходження практики та підписується керівниками виробничої практики від бази та від університету. Після закінчення кожного змістового модуля студент заповнює «Зведений цифровий звіт» про виконану роботу.

Поточне оцінювання студента за кожний модуль здійснюється відповідним керівником виробничої практики від університету на основі Зведеного цифрового звіту про виконану роботу та поточної діяльності студента.

Керівники виробничої практики аналізують роботу студентів у відділеннях, враховуючи їх дисципліну (студент не повинен мати пропусків днів практики), якість ведення «Щоденника» (обґрунтування і формулювання діагнозу, визначення плану обстеження і лікування), якість оволодіння навичками клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики, участь у наданні невідкладної медичної допомоги, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря. Заповнення «Зведеного цифрового звіту» по кожному модулю дає можливість вірно оцінити поточну навчальну діяльність студента. Наявність заповненого та завіреного підписом керівників практики «Щоденника» та «Зведеного цифрового звіту» за кожний змістовий модуль є обов'язковим для допуску студента до підсумкового модульного контролю. У разі засвоєння не менше 60% практичних навичок студент, який у сумі набрав 72 бали і більше з 120 можливих балів, допускається до підсумкового модульного контролю.

Підсумковий контроль засвоєння практичного матеріалу з дисципліни «Виробнича практика лікарська та з психологічного консультування» проводиться у вигляді диференційованого заліку в кінці кожного модуля на підставі усної/письмової відповіді (на контрольні питання, розв'язувані ситуаційних задач, інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень) та виконання практичних навичок і ранжується в одну оцінку за виробничу практику лікарська та з психологічного консультування в останній день практики після її завершення. Контроль модуля проводиться викладачами профільних кафедр у присутності керівника виробничої практики від бази практики (керівник з профільної кафедри медичної психології та психіатрії) і проводиться ранжування в одну оцінку за виробничу практику лікарську та з психологічного консультування.

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного та підсумкового контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю.

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати професійною термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань. Дає повні, розгорнуті відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій і значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій. Відповідає на додаткові запитання викладача.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою. **Оцінка «незадовільно»** виставляється студенту, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної діяльності.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який, знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формуваннями узагальнень та висновків, застосовує в практичній діяльності. **Оцінка «добре»** виставляється студенту, який допускає неточності при виконанні навчально-дослідної роботи, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні практичної навички, або вправи, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні вправи, порушує порядок виконання практичної роботи.

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%).

Оцінка «добре» виставляється студенту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89 %).

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань.

Оцінювання самостійної роботи студента

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на аудиторному практичному занятті, адже окремі завдання до самостійної роботи мають бути освоєні студентами як вхідний рівень знань до проведення практичних занять з дисципліни «Виробнича практика практики з догляду та психологічного спостереження за хворими».

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю

Оцінка «відмінно» виставляється за умови повного оволодіння студентом усіма обов'язковими теоретичними знаннями і практичними навичками з дисципліни, вмінні застосовувати набути знання на практиці, вичерпного, точного, самостійного викладення теоретичного матеріалу в межах програми навчання, використання додаткових джерел інформації з дисципліни.

Оцінка «добре» виставляється за умови повного оволодіння студентом усіма обов'язковими теоретичними знаннями і практичними навичками з дисципліни, вмінні застосовувати набути знання на практиці, самостійного викладення теоретичного матеріалу з окремими несуттєвими помилками і неточностями. використання основних джерел інформації з дисципліни.

Оцінка «задовільно» виставляється за умови оволодіння студентом основними теоретичними знаннями і практичними навичками з дисципліни при задовільному рівні розуміння матеріалу та виконання практичних навичок з помилками, що не мають принципового характеру, викладення основного теоретичного матеріалу за допомогою навідних питань і правильної відповіді на прямі питання, використання основних джерел інформації з дисципліни.

Оцінка «незадовільно» виставляється у разі відсутності у студента обов'язкових теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни, невмінні застосовувати набути знання на практиці, нездатності до самостійного викладення теоретичного матеріалу, або його викладення з суттєвими принциповими помилками, відсутність ознак володіння основними джерелами інформації з дисципліни. Перерахунок оцінки за багатобальною шкалою здійснюється за єдиною універсальною шкалою перерахунку традиційних оцінок з 5-бальної системи у рейтингові бали підсумкової Перелік питань для підсумкового контролю з дисципліни «Виробничої практики з догляду та психологічного спостереження за хворими»

Питання до диференційованого заліку:

Модуль 1 Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення та лікаря-психолога у терапевтичному стаціонарі.

1. Принципи організації надання невідкладної допомоги в Україні.

2. Принципи організації надання планової допомоги в Україні.
3. Організація лікувальної роботи в терапевтичному стаціонарі. Обсяг і форми роботи лікаря-ординатора терапевтичного відділення.
- 4 Основні критерії комплексної оцінки стану здоров'я.
5. Планування послідовності обстеження хворого залежно від особливостей клінічного перебігу захворювання.
6. Покази до проведення комп'ютерної томографії органів грудної порожнини, органів черевної порожнини.
7. Опитування (скарги, анамнез) хворого із основними захворюваннями органів дихання, травлення, сечовидільної системи та ендокринної системи.
8. Об'єктивне клінічне (фізикальне) обстеження хворого із основними захворюваннями органів дихання, травлення, сечовидільної та ендокринної системи.
9. Трамбування лабораторних методів дослідження хворого із основними захворюваннями органів дихання, травлення, сечовидільної та ендокринної системи.
10. Трамбування інструментальних методів дослідження хворого із основними захворюваннями органів дихання, травлення, сечовидільної та ендокринної системи.
11. Обґрунтування та формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, сечовидільної та ендокринної системи.
12. Проведення диференційної діагностики при основних захворюваннях органів дихання, травлення, сечовидільної та ендокринної системи.
13. Лікування при основних захворюваннях органів дихання, травлення, сечовидільної та ендокринної системи.
14. Первинна профілактика при основних захворюваннях дихання, органів травлення, сечовидільної та ендокринної системи.
15. Вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання,
16. травлення, сечовидільної та ендокринної системи. Надання невідкладної допомоги при основних захворюваннях органів дихання (гострій дихальній недостатності, в т. ч. загостренні бронхіальної астми)).
17. Надання невідкладної допомоги при основних захворюваннях органів травлення.
18. Надання невідкладної допомоги при основних захворюваннях органів сечовидільної система (гостре ушкодження нирок).
19. Надання невідкладної допомоги при основних захворюваннях органів ендокринної системи (діабетичні коми, гіпертиреоз).
20. Надання невідкладної допомоги при основних захворюваннях органів ССС (гострій серцевій недостатності, гіпертензивному кризі, пароксизмальних порушеннях серцевого ритму, тромбоемболії легеневої артерії).
23. Принципи етики та деонтології в практиці лікаря терапевтичного відділення.
24. Планування та організація роботи кабінету медичного психолога. Правила ведення документації.
25. Проведення психодіагностичних досліджень, результатів. оцінювання та інтерпретація
- 26.
27. Визначення психоконсультативної та психокорекційної стратегії роботи. їхніми родичами, медичним персоналом. Проведення психологічних консультацій та психокорекційних заходів із хворими,
28. Специфіка роботи медичного психолога у багатопрофільній лікарні.
29. багатопрофільних лікарень. Принципи організації та надання медико-психологічної допомоги у відділеннях

Модуль 2 Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення та лікаря-психолога у хірургічному стаціонарі.

1. Принципи організації надання невідкладної хірургічної допомоги в Україні.
2. Принципи організації надання планової хірургічної допомоги в Україні

4. Принципи етики і деонтології в роботі лікаря хірургічного стаціонару.
5. Організація лікувальної роботи в хірургічному стаціонарі.
6. Особливості підготовки пацієнта до планового оперативного втручання. План обстеження. Особливості надання допомоги хірургічному пацієнту в ургентних умовах. Особливості огляду хірургічного пацієнта. Покази до ургентної госпіталізації пацієнтів хірургічного профілю.
7. Особливості роботи хірурга в травмпункті. Покази до пункції плевральної порожнини, виконання абдоменцентезу.
8. Об'єктивне клінічне обстеження хворого з хірургічною патологією, в т.ч. гострою хірургічною патологією органів черевної порожнини (пальпація гризових воріт, визначення вправимості гризового місця, визначення вільної рідини у черевній порожнині, визначення пульсації периферичних артерій на кінцівках, тощо)
9. Основні симптоми при гострому животі (гострий апендицит, холецистит, панкреатит, перфоративна гастродуоденальна виразка, гостра кишкова непрохідність та ін.).
10. Трамбування лабораторних та інструментальних методів дослідження хворого з хірургічною патологією.
11. Трамбування лабораторних методів дослідження хворого з гострим животом.
12. Трамбування інструментальних методів дослідження хворого з гострим животом.
13. Оцінка рентгенограми при гострій кишкової непрохідності, перфоративній гастродуоденальній виразці, жовчно-кам'яній хворобі, виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки та ін.
14. Покази до невідкладних та термінових (24-48 годин) оперативних втручань у пацієнтів з гострою хірургічною патологією.
15. Покази до відкритих та міньвазивних оперативних втручань у пацієнтів з хірургічною патологією.
16. Ідентифікація показів до мініінвазивних інтервенцій.
17. Переливання крові, її компонентів та кровозамінників хірургічним хворим. Проведення проб на індивідуальну та біологічну сумісність при переливанні крові.
18. Надання невідкладної медичної допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях, невідкладних станах (при внутрішньочеревній кровотечі, колото-різаних ранах, спонтанному пневмотораксі, травматичному шоці, кровотечі та ін.!).
19. Планування та організація роботи кабінету медичного психолога.
20. Правила ведення документації.
21. Проведення психодіагностичних досліджень, оцінювання та інтерпретація результатів.
22. Визначення психоконсультативної та психокорекційної стратегії роботи.
23. Проведення психологічних консультацій та психокорекційних заходів із хворими, їхніми родичами, медичним персоналом.
24. Специфіка роботи медичного психолога у багатопрофільній лікарні.
25. Принципи організації та надання медико-психологічної допомоги у відділеннях багатопрофільних лікарень.

Модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря пологового відділення та лікаря-психолога у пологовому будинку.

1. Принципи організації надання медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям в Україні.
2. Основи законодавства України з охорони здоров'я матері та дитини.
3. Структура та організація роботи пологового будинку, режим роботи, вимоги, що пред'являються до його приміщень.
4. Діагностика ранніх та пізніх строків вагітності.
5. Ведення фізіологічних пологів та післяпологового періоду.
6. Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування ускладнень вагітності, пологів, післяпологового періоду в умовах акушерського стаціонару.
7. Первинний огляд та туалет новонародженого.
8. Надання невідкладної медичної допомоги в акушерстві.
9. Принципи етики та деонтології у практиці лікаря пологового відділення.
10. Планування та організація роботи кабінету медичного психолога.

11. Правила ведення документації.
12. Проведення психодіагностичних досліджень, оцінювання та інтерпретація результатів.
13. Визначення психоконсультативної та психокорекційної стратегії роботи.
14. Проведення психологічних консультацій та психокорекційних заходів із хворими, їхніми родичами, медичним персоналом.
15. Специфіка роботи медичного психолога у багатoproфільній лікарні.
16. Принципи організації та надання медико-психологічної допомоги у відділеннях багатoproфільних лікарень.

Модуль 4 Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення та лікаря-психолога педіатричного стаціонару

1. Принципи етики і деонтології в роботі лікаря педіатричного стаціонару.
2. Структура педіатричного стаціонару і дитячої лікарні, режим робота та основні обов'язки. лікаря--педіатра у стаціонару.
3. Клінічна і лабораторна діагностика, лікування ГРВІ у дітей в умовах стаціонару.
4. Клінічна лабораторно-інструментальна діагностика та лікування гострого бронхіту, бронхіоліту у дітей в умовах дитячого стаціонару.
5. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика, тактика лікування пневмонії у дітей в умовах дитячого стаціонару.
6. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування ГЕРХ у дітей в умовах дитячого стаціонару.
7. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування хронічного гастроуденіту і виразкової хвороби у дітей в умовах дитячого стаціонару.
8. Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика та лікування функціональних та органічних захворювань кишечника у дітей.
9. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування інфекцій сечової системи (цистит, пієлонефрит) у дітей в умовах дитячого стаціонару.
10. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування гномерулонефриту у дітей з умовах дитячого стаціонару.
11. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування кардитів, порушення ритму у дітей в умовах дитячого стаціонару.
12. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика найбільш поширених вроджених вау серця у дітей в умовах дитячого стаціонару.
13. Невідкладна допомога при гіпертермічному синдромі та судомах у дітей.
14. Невідкладна допомога при стенозуючому ларинготрахеїті.
15. Невідкладна допомога при бронхообструкції та астматичному статусі.
16. Невідкладна допомога при нападі пароксизмальної тахікардії
17. Невідкладна допомога при серцевій недостатності.
18. Невідкладна допомога при судомному синдромі у дітей.
19. Невідкладна допомога при гострій кропив'янці та ангіонабряку.
20. Невідкладна допомога при задишково-ціанотичному нападі.
21. Планування та організація роботи кабінету медичного психолога.
22. Правила ведення документації.
23. Проведення психодіагностичних досліджень, оцінювання та інтерпретація результатів.
24. Визначення психоконсультативної та психокорекційної стратегії роботи.
25. Проведення психологічних консультацій та психокорекційних заходів із хворими, їхніми родичами, медичним персоналом.
26. Специфіка роботи медичного психолога у багатoproфільній лікарні.
27. Принципи організації та надання медико-психологічної допомоги у відділеннях багатoproфільних лікарень.

Перелік вмінь та практичних навичок до диференційованого заліку

МОДУЛЬ 1. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення та лікаря-психолога у терапевтичному стаціонарі.

№ З/п	Вміння та практичні навички
1	Проведення опитування та фізикального дослідження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.
2	Оцінка клінічних, біохімічних та бактеріологічних досліджень крові, сечі, калу, мокротиння.
3	Оцінка даних інструментальних методів дослідження: рентгенологічного дослідження органів грудної клітки та черевної порожнини, ЕКГ, спірометрії, сонографії органів черевної порожнини, фібробронхоскопії, фіброгастроуденоскопії, колоноскопії.
4	Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу.
5	Трактування загальних принципів лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи.
6	Невідкладна допомога при ургентних ситуаціях (станах): гострій дихальній недостатності (напад бронхіальної астми), печіноковій кольці, діабетичних комах, гіпертиреозі, гострій наднирковозалозній недостатності та інших.
7	Встановлення та підтримання контакту з пацієнтом. Визначення мети та завдання психологічного консультування та напрямків психокорекції. Розробка структури та визначення основних процедур психоконсультативного та психокорекційного процесу. Оцінювання результатів та ефективності власної роботи.

Модуль 2 Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення та лікаря-психолога у хірургічному стаціонарі.

№ З/п	Вміння та практичні навички
1	Оцінка даних анамнезу, фізикального дослідження: огляду хворого, пальпації, перкусії, аускультатії, ректального дослідження.
2	Аналіз результатів лабораторних та інструментальних досліджень (рентгенографії органів черевної порожнини, УЗД, КТ, фіброгастроуденоскопії, колоноскопії)
3	Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу, проведення диференціальної діагностики захворювань органів черевної порожнини.
4	Визначення плану консервативного й оперативного лікування залежно від патогенетичних чинників та тяжкості стану хворого.
5	Проведення асистування при виконанні екстрених і планових операцій. Проведення асистування в перев'язочній: догляд за раною, дренажами, зміна пов'язок, видалення дренажів, зняття швів, розведення рани, хірургічна обробка гнійного вогнища.
6	Надання невідкладної допомоги при кровотечі, септичному і геморагічному шоку. Проведення корекції водно-електролітних порушень та кислотно-лужного стану.
7	Робота лікаря-психолога з родичами та оточенням хворого. Робота лікаря-психолога з медперсоналом. Оцінювання результатів та ефективності власної роботи.

Модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря пологового відділення та лікаря-психолога у пологовому будинку.

№ З/п	Вміння та практичні навички
----------	-----------------------------

1	Зовнішнє і внутрішнє акушерське обстеження вагітних та роділь, вимірювання розмірів тазу, визначення справжньої кон югати. Встановлення строку вагітності (за даними анамнезу та об'єктивного дослідження), визначення передбачуваного строку пологів. Визначення гестаційного віку плода його маси.
2	Надання акушерської допомоги в пологах та післяпологовому періоді.
3	Визначення стану новонародженого за шкалою Апгар. Оцінка стану пледа. Первинний туалет новонародженого.
4	Оцінка результатів амніоскопії, амніоцентезу, інтерпретації КТ, УЗД.
5	Надання медичної допомоги при невідкладних станах в акушерстві: еклампсії, акушерських кровотечах, післяпологових септичних ускладненнях.
6	Консультавання вагітних і породіль, жінок після переривання вагітності. Консультавання хворих перед і після оперативного втручання. Оцінювання результатів та ефективності власної роботи.

Модуль 4 Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення та лікаря-психолога педіатричного стаціонару

№ З/п	Вміння та практичні навички
1	Вміння проводити клінічне дослідження хворих, обґрунтовувати і формулювати діагноз, вести історію хвороби. Вимірювання артеріального тиску на руках і ногах.
2	Оцінка клінічних аналізів (загальний аналіз крові у дітей різного віку, загальний аналіз сечі, аналіз сечі за Зимниць ким, аналіз сечі за Нечипоренком, загальний аналіз калу, загальний аналіз мокротиння), біохімічних аналізів (вміст білка крові та його фракцій, лужна фосфатаза, холестерин, АЛТ, АСТ, гостро фазові показники, креатинін і сечовина крові, електроліти крові, аналіз сечі на діастазу), серологічних реакцій та імунограм при аутоімунних захворюваннях.
3	Оцінка інструментальних методів обстеження: Аналіз ЕКГ. Оцінка даних фіброгастродуоденоскопії з рН-метрією, результатів швидкого уреазного тесту. Оцінка даних спірометрії, бронхоскопії, ехокардіографії у хворих дітей. Оцінка даних рентгенограм органів грудної клітки, органів черевної порожнини та сечовиділення; результатів УЗД органів черевної порожнини, щитовидної залози
4	Діагностика та надання невідкладної допомоги дітям при судомах, гіпертермічному синдромі, екзикозі й токсикозі у дітей першого року життя, запамороченні, колапсі, набряку легень і гортані, бронхоспазмі, астматичному статусі, порушеннях серцевого ритму, серцевій недостатності, інфекційно-токсичному шоку, гострій нирковій та печінковій недостатності, ускладненні вакцинації та терапії ліками (клінічних проявів алергійних, анафілактоїдних та інших реакцій).
5	Консультавання осіб із соматичними та психосоматичними розладами. Консультавання пацієнтів з особливими потребами (інвалідів). Оцінювання результатів та ефективності власної роботи.

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ:

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді диференційованого заліку в останній день практики після її завершення. Контроль модуля проводиться викладачами профільних кафедр у присутності керівника виробничої практики від бази практики. До нього допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та набрали кількість балів не менше за мінімальну (72 бали), не мають невідпрацьованих занять. Форма проведення диференційованого заліку є стандартизованою і включає контроль теоретичної підготовки - усна відповідь та оцінку практичних вмінь і навиків.

14. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Складова дисципліни: оцінка складається з поточної успішності та підсумкової успішності по кожному модулю. Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ПрАТ ВНЗ МАУП. Складовими оцінки за дисципліну є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів) та бали за підсумковий контроль (від 50 до 80 балів) окремо по кожному модулю. Оцінки за всі три модуля ранжуються в одну оцінку за виробничу практику з догляду та психологічного спостереження за хворими в останній день практики після її завершення. На останньому занятті кожного модуля проводиться підсумковий контроль, на якому оцінюється засвоєння тем відповідного модуля здобувачем вищої освіти та виставляється оцінка у вигляді традиційної, яка конвертується у бали.

Бали за підсумковий контроль відповідають шкалі оцінок:

оцінка «3» - 50-60 балів

оцінка «4» - 61-70 балів

оцінка «5» - 71-80 балів

Бали за поточну успішність, підсумковий контроль та традиційну оцінку викладачі профільних кафедр по кожному модулю вносять у відомість деканату. Отримані бали (сума балів поточної успішності та підсумкового контролю) відповідають фіксованій шкалі оцінок:

оцінка «5» - 180-200 балів

оцінка «4» - 160-179 балів

оцінка «3» - 122-159 бали.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни - 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

Бали за диференційований залік та поточну успішність студентів по кожному модулю деканат вносить у програму Контингент і проводить ранжування. Ранжування проводять на підставі отриманих балів з кожного модуля за виробничу практику та вираховується середній арифметичний бал за дисципліну, який виставляє відповідальна кафедра в залікову книжку студенту.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу ECTS таким чином:

Шкала оцінювання: Національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики	Для заліку
	A	відмінно	зараховано
	B	добре	
	C		
	D	задовільно	
	E	задовільно	
	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальна оцінка за практику виставляється лише студентам, які виконали програму виробничої практики з усіх дисциплін (1-4 модуль), мають належно оформлені звітні документи та отримали за поточну діяльність не менше 72 балів за кожен модуль, а також склали підсумковий контроль, набравши не менше, ніж 50 балів за кожний підсумковий контроль.

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Матеріали для методичного забезпечення основного етапу заняття: історії розвитку дитини, медичні карти стаціонарного хворого, набори клінічних методів дослідження, тестові завдання, ситуаційні задачі, список практичних навичок.
2. Матеріали для заключного етапу заняття: питання до диференційованого заліку, клінічних ситуаційних задач, список практичних навичок, набори клінічних методів дослідження.
3. Матеріали для методичного забезпечення самопідготовки студентів: накази МОЗ України; навчально-методичні посібники та підручники відповідно до списку рекомендованої літератури.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Бедь В.В. Юридична психологія: навчальний посібник; 2-ге вид., доп. і перероб. К.: МАУП, 2014. 436с.
2. Жабокрицький С.В. Судова психіатрія / С.В. Жабокрицький. К.: МАУП, 2014. 176 с.
3. Землянська О.В. Особистість та методи її дослідження при проведенні судово-психологічної експертизи /О.В. Землянська. Х.: Титул, 2017. 244с.
4. Кудрявцев И.А. Судебно-психолог-психиатрическая экспертиза. М. : Изд-во Моск. ун-та, 2017 497с.
9. Методика проведення психологічної експертизи в різних галузях психології. / Укл. Подшивайлов М.М. Вид. 2-е, доп. К.: КСУ, 2016. 24 с.
10. Сафуанов Ф. Судово-психологічна експертиза. Підручник. 2015. Електронний ресурс: stud.com.ua/30158/psihologiya/sudovo-psihologichna_ekspertiza
11. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів післядипломної освіти /За наук. ред. Л. М. Карамушки. - К.: ІНКОЛС, 2005. - 366 с.
12. Экспертизы в судебной практике: Учеб. пособ. / Уклд. В.И. Гончаренко - К.: "Юрінком Інтер" - 2010. - 289 с.
13. Психологічна експертиза: навчальний посібник (для студентів вищих навчальних закладів) / 1.О. Черезова. - Бердянськ: БДПУ, 2018. - 262 с
14. Хірургія : [підручник] / [Я. С. Березницький та ін.], за ред. проф. Я. С. Березницького. - Вінниця : Нова Книга, 2020. - 526 с. : рис. - (Національний підручник). - Бібліогр. : с. 515-520. ISBN 978-966-352-834-3; 2. Загальна хірургія : [підруч. для студентів ВНЗ] / [В. П. Андрущук та ін.] ; за ред. паф.: Я. С. Березницького [та ін.]. - 2-ге вид. - Вінниця Нова .Книга, 22>2<. - 342 с рис , табл. (Національний підручник). - Бібліогр.: с. 334. - ISBN 978-966-382-84+-3; (п Хірургія : підр ч. : v 2 т. / [фі. О. Бойко та ін.] ; за ред. проф.: П. Г.:4ондэатенга, В. 1 Русина. - Вінниця : Нова кннга, 2019 .Т. 1. - 2019. - 702 с.;
4. Хірургічні хвороби: Підручник (ВНЗ IV р. а.). - 2-ге вид., випр Затгеоджено МОН / Я.С. Березницький, О.А. Вільданюх, д1. Д. Желіба та ін.; за ред. П.,Ц. Фома, Я.С. Березницького. - К., 2017. -- 408 с. + 8 с. кольор. вкл, тв. пал.. (ст. 8 пр.).14.
5. Симптоми і сигдроми в хірургії / 1.Д. Герич, С.Д. Хіміч - к. : ВСВ "*единина", 2016. 432 с.
6. Хірургія : під редакцією М.П Захараша - Вінниця : Нова кинга, 2С 14 оіа, 688 с р;
7. Хірургічні хвороби. За ред. П.Д. Фо:міна. 2016. Медицина. 416с.
8. Невідкладні стани в хірургії: навчальний посібник (ВНЗ I-III р. а.) / К.h4. bofiar, N..І. Бобак, В.В. Киретів та ів.; за ред. Л.і Ковальчука - 2017р. - Київ. 4единила. - 560с.
9. Посібник з етазонів техніки лікарських маніпуляцій і практичних нави чок із загальне хірургії / В.В. Скиба, В.В. Поканевич, С.В. Іванько, А.С. Карпенка, С.И. Хмельчицьзі й, В.Л. Стаднік, А.К. Петров. - Академія наук Вищої школи України, Київський медичний Інститут Y.fifiM. - 2007. - 141с.
10. Еталони практичних навичок зі спеціальності "Хірургія" : навч. пссіб. О. С. Бобров [та ін.], Нац. акад. післядиплом. освіти ім. П. .Ч. Шупика. - К. : Асканія, 2G 1. - 157 с. : рис. - Бібліогр.: с. 154-156.
11. Внутрішня > медицина: Частина 1 Гастроентерологія. Пульмсполэг.я. Нефрогогія. /За ред. проф. Стакіславяука 64.А.- Вівнвця, 2018.-439с.
12. Внутренняя медицина: Часть 1 (Под ред. проф. Н .А.Станислав жа), Виннигіа, 201°6.- 389с.

13. Внутрішня медицина : Порадник лікарю загальної практики . навчальний посібник. / А. С. Свінцицький, О. О. Абрагамович, П. М. Еоднар та ін.; За ред. проф. А. С. Свінцицького. ВСВ «Медицина», 2014. - 1272с. + 6с. кольоров. вкл.
14. Гастроентерологія. Підручник: У 2 Т. - Т.1 / за ред. проф. Н.В. Харченко., О.Я. Баба: «п. - Кіровоград: Попам, 2016. - 488 с.
15. Гастроентерологія. Підручник: У 2 Т. - Т.2 / за ред. проф. Н.В. Харченко., О.Я. Баба. - Кіровоград: Поліом, 2017. - 432 с.
16. Davidson's Principles and Practice of Medicine 23rd Edition. Editors: Sturges Ralston, Ian Pringle, Mark Strachan, Richard Hobson. Elsevier. - 2018. - 1440 p.
17. USMLE Step 2 CK Lecture Notes 2017 : Internal Medicine (Kaplan Test Prep). - 2016. - Published by Kaplan Medical. - 474 pages.
18. Педіатрія: ад. підручник для мед. ВНЗ IX'р.а.- 2-ге вид., Затверджено МОН За Т.О. ред. Крючко, О.С. Абатурова. - К., «ІІІ». - 2017. - 208 с.
19. 2. Педіатрія! підручник. для студ. вищих мед. навч. закладів 7 років навчання / За ред. проф. О.В. Тяжкої. - Вр.у. 4-те, допрац. і допов. - Вінниця: Нова Книга, 2016. - 152 с.
20. 3. Захворювання дитячого віку. За ред. О.С.Лілонь. «Видавництво «Тезис», 2018. - 356 с.
21. 4. Основи педіатрії за Нельсоном: у 2 томах. / Карен Дж. Маргуавте, Роберт М. Клігман; переклад 8-го англ. Видання, 2019. - Т1 -378 с., Т2 - 326 с.
22. 5. Nelson textbook of Pediatrics 21st Edition by Robert M. Kliegman, Joseph X. St Geme. Nathan J. Blum, Samir S. Sinha, Robert C. Tasker, Karen U. Wilson, Richard E. Behrman. ELSEVIER, 2019. - 15739 p.
23. Гінекологія: керівництво для лікарів / В. К. Ліхачов. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 655 с <https://nk.in.ua>
24. Акушерство та гінекологія у 4-х національний підручник/ Фол авт. За ред. склад. НАМН України, проф. В.В.Запорожана. - т. 1 :Акушерство. К.- ВСВ «Медицина» - 2011. - 1032 с.
25. Гінекологія: підручник (за ред. Б. М. Венцківського, Г. К. Степанківської, М.С. Ярещенко 1.- К.: ВСВ Медицина, 2012.- 352 с.
28. Невідкладні стани в акушерстві: Навч. посібник для студентів , ..Б. Назарова. - видання. - Київ: Медицина - 2008. - 102 с.
29. Мала студентська енциклопедія з акушерства та гінекології , Шахова О.В., Жемела О.М. та співавт. - Просвіт: 2014. - 203 с.

Допоміжна:

1. Бурчинский С.Г. Тревожно-депрессивные расстройства при неврозах и проблема выбора лекарственного средства / С.Г. Бурчинский // Нейр. - 2016. - № 5. - С. 40-44.
3. Закон України «Про психіатричну допомогу». 4. Левин О.С. Тревога и коморбидные состояния / О.С. Левин, Е.А. Ляшенко // Нервные болезни. - 2016. - № 1. - С. 28-34.
4. Марута Н.А. Тревожные расстройства в структуре психосоматической патологии (клинические проявления, диагностика, терапия) / Н.А. Марута // Здоров'я України. - 2016. - № 5 (378). - С. 46- 47.
5. Марута Н.О., Вербенко Г.М. Когнітивні порушення у хворих на біполярний афективний розлад (клініка, діагностика, терапія). Український вісник психоневрології. 2016. Том 24, вип. 3 (88). С. 5- 10.
6. Матросова О.С. Особенности социальной компетенции у больных шизофренией / О.С. Матросова, С.А. Пахомова // Бюллетень медицинских
7. Медико-соціальні аспекти вживання алкоголю населенням та стратегії протидії / Т. С. Грузева, В. А. Дуфинець, В. Б. Замкевич [та ін.] // Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2015 рік / за ред. В. В. Шафранського. - Київ, 2016. - С. 118-127.
8. Слабкий Г. О. Щодо тягаря проблем в Україні, пов'язаних зі споживанням алкоголю / Г. О. Слабкий, В. В. Кручаниця, А. Г. Круть // Україна. Здоров'я нації. - 2016. - № 1-2. - С. 258-259.
9. Столяренко А.Н. Индивидуально-личностные особенности больных диссоциативными расстройствами / А.Н. Столяренко // Запорожский медицинский журнал. - 2016. - № 2 (96). - С. 44-48.

10. Woodman A.C., Smith L.E., Greenberg J.S., Mailick M.R. Contextual factors predict patterns of change in functioning over 10 years among adolescents and adults with autism spectrum disorders. J Autism Dev Disord. 2016. Vol. 46. P. 176-89.
11. Woods S.P., Kordovski V.M., Tierney S.M., Babicz M.A. The neuropsychological aspects of performance-based Internet navigation skills: A brief review of an emerging literature. Clin Neuropsychol. 2019 Feb;33(2). P. 305-326.
12. Xu H. Alcohol and nicotine codependence-associated DNA methylation changes in promoter regions of addiction-related genes / Hongqin Xu, Fan Wang, H. R. Kranzler, J. Gelernter, H. Zhang // Scientific Reports. - 2017. - Vol. 7. - P. 16-18.

17. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронна адреса сайту університету: <https://maup.com.ua/>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/biblioteka.html>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
4. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
5. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
6. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
7. <http://library.vsmu.edu.ua/>
8. <http://psy.vn.ua>
9. library.univ.kiev.ua (Наукова бібліотека ім.. М.Максимовича).
10. library.vsmu.edu.ua/
11. nbuv.gov.ua (Національна бібліотека України).
12. nplu.kiev.ua (Національна Парламентська бібліотека України)
13. pidruchniki.com.
15. https://med.edu.ua/ukr/structure/Editorial_and_Publishing_Division.html
16. <https://xn--80adi8aaufcj8j.x--j1amh/testalex/subject/163>
17. Psylab.info - Енциклопедія психодіагностики
18. psyttests.org
19. <https://periodicals.karazin.ua/pnmp/about>
20. <http://www.mps.kh.ua>
21. ukma.kiev.ua/ukmalib (Наукова бібліотека Національного університету Могилянська академія")